

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва інституту / факультету)

Кафедра декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор / декан

проф. І.М. Фодчук

Сергій 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компоненту

Історія мистецтва за фахом XX-XXI ст

(назва освітнього компоненту)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(назва програми)

Спеціальність 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

(вказати: код, назва)

Галузь знань 02 Культура і мистецтво

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий магістерський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Факультет архітектури, будівництва та декоративно-прикладного мистецтва

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаним освітнім компонентом)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається освітній компонент)

Чернівці 2024 рік

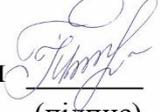
Робоча програма освітнього компоненту «Історія мистецтва за фахом ХХ-ХХІ ст.» складена відповідно до освітньо-професійної програми Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (26.03.2024р.). Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво.

Розробники: Курик Дмитро Миколайович – асистент кафедри АБДПМ,
Заслужений художник України

Викладачі: Шкрібляк Микола Миколайович – асистент кафедри АБДПМ,
Заслужений діяч мистецтв.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва

Протокол № 5 від "25" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Жаворонкова М.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 8 від "28" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Свгенія Новак
(підпис) (прізвище та ініціали)

Метою викладання курсу «Історія мистецтва за фахом ХХ-ХХІ ст.» – сформувати у студентів базові теоретичні знання з історії сучасного мистецтва, які сприятимуть подальшому розвитку їхніх індивідуальних творчих здібностей, а також допоможуть у науковій самореалізації; подати студентам основи аналітичного осмислення історичних процесів розвитку мистецтва, художніх стилів та напрямків; ознайомити студентів з сюжетно-образним наповненням і семантикою мистецьких творів; з'ясувати технологічні особливості мистецьких пам'яток; розвинути у слухачів курсу системне та цілісне бачення мистецьких явищ, вміння проводити паралелі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- стимулювати поглиблене вивчення історії мистецтва;
- сформувати базові фактологічні знання, які дозволять вільно орієнтуватися у багатоманітних і різнохарактерних явищах світового мистецтва;

уміти:

- стимулювати поглиблене вивчення історії мистецтва;
- розвинути здатність вільно оперувати фаховою мистецтвознавчою термінологією;
- виробити індивідуальне творче трактування явищ і проблем сучасного мистецтва.

2. Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Основи наукових досліджень» здобувачі повинні набути таких компетентностей (ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

- СК1.Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі,
надавати відповідну аргументацію.
- СК2.Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.
- СК3.Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;
- СК4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).
- СК9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в процесі засвоєння ОК «Основи наукових досліджень» від здобувачів очікуються такі програмні результати навчання (ПР):

- РН1. знати важливі історіографічні досягнення у дослідженні історії сучасного мистецтва;
- РН2. виявляти основні технології в галузі архітектури, скульптури живопису;
- ПР3. знати основні терміни та поняття з історії мистецтва.
- РН4. уміти самостійно аналізувати мистецькі явища;
- РН5. аналізувати творчість видатних майстрів;
- РН6.конструктивно мислити, відстоювати свої наукові позиції та переконання, творити свої власні інтерпретаційні моделі трактування мистецтва;
- ПР7.визначити на різних етапах розвитку національні особливості мистецтва;

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік з підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2	4	120		30				90		залік
Заочна												

3.1. Загальна інформація

Курс «Історія мистецтва за фахом ХХ-ХХІ ст.» належить до вибірових навчальних дисциплін. Дисципліна формує у студентів процес аналітичного осмислення історії світового мистецтва, базується на знаннях світової історії, міфологічних та релігійних уявлень. Курс розкриває сутність мистецтва як форми суспільної свідомості, як методу естетичного виховання, як засобу образного пізнання навколишнього світу. Практичний матеріал сформовано таким чином, щоб надати слухачам знання про розвиток мистецтва, основні періоди та стилі, творчість відомих митців, які є необхідні для сприймання та розуміння мистецьких творів і явищ. Здобуті знання інтелектуально збагатять студентів, розширять їхній світогляд і допоможуть розкрити їхній творчий потенціал. У взаємодії зі знаннями з суміжних дисциплін вивчення історії образотворчого мистецтва сприятиме формуванню цілісного уявлення про художню культуру минулих епох, глибшому розумінню характеру взаємодії різних видів мистецтва, закономірностей його розвитку.

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Мистецтво відродження											
Тема 1. Передумови розвитку італійського мистецтва Відродження. Просторово-образна система ренесансного художнього синтезу. Теорія та практика			5				15					

перспективи. Мистецтво кватроченто. Високе Відродження. Проблема стилю в образотворчому мистецтві в Італії.										
Тема 2. Італійське мистецтво та маньєризм Іспанії: творчість Ель Греко в Толедо		5			15					
Тема 3. Північний тип культури Відродження. Збереження національних середньовічних традицій і вплив італійського Відродження. Ренесансний живопис Нідерландів. Ренесанс у мистецтві Німеччини. Ренесансна художня культура Франції.		5			15					
Разом за ЗМ1		15			45					
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Українське мистецтво									
Тема 4. Стилістичні особливості українського мистецтва ХХ – початку ХХІ ст. Естетичні ідеали українського Відродження. Сакральна архітектура: типологія та художньо-стилістичні особливості. Львівська скульптура другої половини ХХ – першої половини ХХІ ст. Монументальний живопис. Портрет Відродження: від реальності до образу. Еволюція іконостасу та видатні іконостасні цикли.		8			23					
Тема 5. Світська та сакральна архітектура: типологія та художньо-стилістичні особливості.		7			22					

Монументальний живопис бароко.										
Разом за ЗМ 2		15			45					
Усього годин		30			90					

Самостійна робота студента

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1	Жанрова специфіка живопису та скульптури романтизму.	10
2	Ф. Рюд і скульптура французького романтизму.	10
3	Феномен відтворення історичних стилів у архітектурі та монументальному мистецтві першої половини XIX ст.	10
4	Класицизм і романтизм у мистецтві України.	10
5	Живопис та графіка Т. Шевченка.	10
6	Мистецтво критичного реалізму Г. Курбе.	10
7	Вплив барбізонців на розвиток українського національного пейзажу.	10
8	Вплив імпресіонізму на творчість українських художників О Мурашка, Г. Світлицького, С. Світославського та ін.	10
9	Мистецтво модерну. Вплив творчості Г. Клімта та А. Мухи на розвиток українського модерну.	10
	Всього	90

* ІНДЗ – до змістового модуля, або в цілому до навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

- Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з аналогами; демонстрування, замальовки схем, таблиць).
- Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні роботи).
- Методи контролю і самоконтролю у навчанні (письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка у навчанні).

- Метод аналізу, метод синтезу, метод порівняння, метод узагальнення, метод конкретизації, метод виділення головного.

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

- Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з аналогами; демонстрування, замальовки схем, таблиць).
- Методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, пізнавальні роботи).
- Методи контролю і самоконтролю у навчанні (письмовий, тестовий, графічний, самоконтроль і самооцінка у навчанні).
- Метод аналізу, метод синтезу, метод порівняння, метод узагальнення, метод конкретизації, метод виділення головного.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
A	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
B	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

C	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
D	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
E	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
FX / F	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

5.3. Засоби оцінювання

Навчальний процес та контроль його результатів здійснюється згідно з <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-prokontrol-i-systemu-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia-zdobuvachiv->

[vyshchoiosvity/](#). Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Комплексна оцінка знань здійснюється викладачем за 100-бальною шкалою. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при складанні модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку. Відсутність студента на контрольній роботі оцінюється у 0 балів.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися засад академічної доброчесності: самостійно виконувати навчальні завдання; вказувати покликання на джерела у разі використання ідей, тверджень тощо; надавати достовірну інформацію про результати своєї навчальної та творчої діяльності. Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності здійснюватиметься згідно з <https://artdeco.chnu.edu.ua/akademichnadobrochesnist/>.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **60 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **40 балів**, за **100-бальною** університетською шкалою.

5.4. Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

«Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf> ;

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf .

6. Форми поточного та підсумкового контролю Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється викладачем на практичних заняттях протягом семестру. Метою поточного контролю є перевірка рівня знань студента при виконанні різного виду завдань на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за кожен змістовий модуль (ЗМ), становить 10.

Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно із затвердженим розкладом та вчасно виконувати всі види завдань, що передбачені силабусом дисципліни «Спеціальна історія мистецтва за фахом ХХ-ХХІ ст.». Якщо студент відсутній на занятті з поважної причини, яка має документальне підтвердження, він повинен відпрацювати пропущені заняття в дні консультацій упродовж тижня після виходу на навчання після вимушеної перерви.

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень студентів з

навчальної дисципліни.

1. Чим пояснити видатне місце візантійської культури в історії світової цивілізації?
2. Що було світоглядною основою візантійської культури?
3. Які відмінності між католицькою і православною церквою?
4. Коли Західна Європа в культурному розвитку почала випереджати Візантію?
5. Чим займалась схоластика?
6. Що вчили в середньовічних школах і університетах?
7. Яка роль Києво-Печерської лаври у розвитку культури Київської Русі?
8. Чому християнізація стала рушієм нового культурного процесу?

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна)

1. Гонтова Л.В. Українське мистецтво 2 пол. ХХ ст. – К.: Мистецтво, 2005, - 307с.
2. Історія світової культури / Гол. ред. Т.Л. Левчук. – 2-ге видання.– К., 2000.
3. Історія української та зарубіжної культури /Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура. – К. 2000.
4. Лобас В.Х. Українська і зарубіжна художня культура: . – К.: 2000, 224 с.
5. Найдорожчі твори мистецтва <https://www.dw.com/uk/> найдорожчі-творимистецтва.
6. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. Vivat, 2019..

7.2. Допоміжна

1. ГераськоваЛ.С. Скульптура середньовічних кочовиків степів Східної Європи. Київ : Наукова думка, 1991. 132 с.
2. КириченкоМ.А. Основи образотворчої грамоти. Київ : Вища школа, 1982. 168 с.
3. GottfriedBammes.SehenundVerstehen.Berlin:VolkundWissen,1985.374с
4. МельникВ.М. Анімалістична скульптура на уроках образотворчого мистецтва. Початкова школа. 1996. № 4. С. 26–27.